

Vinařský věstník

12

2020

Obsah:

Z domova	2
Potraviny na pranýři (nebezpečné víno – prosinec)	8
Ze zahraničí	9

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Ministerstvo zemědělství podpoří více vodní hospodářství a pozemkové úpravy. Vláda dnes schválila navýšení jeho rozpočtu o 3 miliardy korun

30. 11. 2020 – Tisková zpráva – O 3 miliardy korun navíc bude mít letos Ministerstvo zemědělství (MZe) na programy vodního hospodářství proti suchu a pozemkové úpravy. Navýšení rozpočtu dnes na jeho žádost schválila vláda. Na programy vodního hospodářství získalo MZe 1,7 miliardy korun, na pozemkové úpravy 1,3 miliardy korun. Peníze půjdou například na obnovu a výstavbu rybníků a malých vodních nádrží, závlahy, propojování vodárenských soustav a výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací pro obce. Vodní hospodářství v České republice je dlouhodobě podfinancované a kvůli tomu musely být v minulosti některé projekty pozastaveny. To se negativně projevilo v posledních letech, kdy ČR sužují pravidelná období sucha. Programy vodního hospodářství mají přitom za cíl tyto extrémní výkyvy počasí zmírnit. Právě proto požádalo MZe vládu o navýšení svého rozpočtu.

„Tyto peníze jsou velice potřebné. Chceme je využít na zadržování vody v krajině pomocí výstavby rybníků a nádrží, zemědělské závlahy, opatření na drobných vodních tocích, výstavbu a propojování vodárenských soustav a nádrží, aby se voda mohla dostat do lokalit, kde je jí aktuálně nedostatek. Ve vyšším rozsahu bude také podpořena výstavba a obnova vodovodů a kanalizací v obcích. Celkem tak do vodního hospodářství přidáme 1,7 miliardy korun,“ uvedl ministr zemědělství Miroslav Toman. Například na druhou etapu programu Podpora opatření na drobných vodních tocích a malých vodních nádrží získalo MZe navíc půl miliardy korun. O tento program, při kterém se rekonstruuji a staví rybníky, mají obce dlouhodobě velký zájem. V rámci aktuální výzvy, která byla spuštěna 19. října

2020 s celkovou podporou 0,5 miliardy korun, bylo již po 14 dnech od zahájení přijato 135 žádostí za 0,44 miliardy korun. Na závlahy například nebylo možné podpořit všechny žádosti v poslední výzvě. Teď bude možné přidat na ně dalších 100 milionů korun.

Také pozemkové úpravy výrazně přispívají k zadržování vody v krajině, protože se při nich obnovují například malé vodní plochy, mokřady a polní cesty. Státní pozemkový úřad (SPÚ), který má úpravy na starosti, na ně získá navíc 1,3 miliardy korun, které doplní dosavadní rozpočet, v němž bylo na úpravy vyčleněno 0,7 miliard korun. SPÚ tak bude schopen rozpracovat dalších 150 komplexních pozemkových úprav. Aktuálně jsou pozemkové úpravy ukončeny nebo rozpracovány na 42 % zemědělského půdního fondu ČR.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Ministr zemědělství: Dostane se na další žadatele z 10. kola PRV. Cílem je podpořit citlivé komodity

16. 12. 2020 – Tisková zpráva – V 10. kole Programu rozvoje venkova bylo v operacích Investice do zemědělských podniků a Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů celkem zaregistrováno 2 440 žádostí s požadavkem na dotaci téměř 10 miliard korun. Alokováno bylo přes 3,5 miliardy korun. Ze zaregistrovaných projektů Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) doporučil zhruba polovinu projektů za téměř 3,5 miliardy korun. Zbytek projektů byl zařazen do tzv. zásobníku.

„Vzhledem k tomu, že v desátém kole Programu rozvoje venkova ubyly doporučené projekty a předpokládáme úbytek i do budoucna, rozhodli jsme se ze zásobníku projektů doporučit další žádosti s požadavkem na dotaci v celkové výši jedné miliardy korun. Šanci tak do-

stanou další žadatelé, kteří byli pod čarou,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

V rámci 10. kola příjmu žádostí, které proběhlo od 14. 7. do 4. 8. 2020, byly spuštěny operace Investice do zemědělských podniků a Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů. Celkem bylo zaregistrováno 2 440 žádostí s požadavkem na dotaci téměř 10 miliard korun. Ze zaregistrovaných projektů SZIF doporučil 1 292 projektů za téměř 3,5 miliardy korun. Ostatní projekty byly zařazeny do tzv. zásobníku, ze kterého mohou být postupně schvalovány v případě, že doporučené projekty jsou vyřazeny z administrace, a jsou tudíž k dispozici volné finanční prostředky na schválení dalších projektů.

K 10. 12. 2020 byla z administrace za obě operace vyřazena řada projektů, přičemž úbytek se dá předpokládat i do budoucna. Proto porada vedení MZe uložila SZIF doporučit ze zásobníku projektů další projekty s požadavkem na dotaci v celkové výši 1 miliardy korun. O další administraci budou žadatelé, jichž se to týká, informováni ze strany SZIF. Finanční prostředky, které budou v rámci 10. kola PRV rozděleny, mají podpořit hlavně citlivé sektory, jako jsou chov prasat a drůbeže, pěstování ovoce, zeleniny, chmele a další.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Doručování dokumentů ze SZIF

V Praze dne 4. prosince 2020 – Vzhledem k častým dotazům ze strany žadatelů a zpracovatelů projektů s ohledem na aktuální doručování Rozhodnutí Jednotné žádosti, opětovně informujeme žadatele o postupu doručování dokumentů ze strany SZIF.

Primárním komunikačním kanálem pro doručování dokumentů ze SZIF je ▶

datová schránka (DS) žadatele. V případě, že má žadatel zřízenou DS, jsou žadateli dokumenty doručovány do DS. Dokument dodaný do DS adresáta se považuje za doručený okamžikem přihlášení adresáta do DS. Pokud se ale adresát do DS nepřihlásí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument připraven k vyzvednutí (tj. dodán do DS), považuje se písemnost za doručenou posledním dnem této lhůty.

Nad rámec legislativních požadavků byla ze strany SZIF zapracována funkcionálnost, která dokument doručený adresátovi prostřednictvím DS dle výše uvedených pravidel, publikuje sekundárně i na Portálu farmáře žadatele pro komfortnější a komplexnější zobrazování informace o odesílaných dokumentech žadateli ze strany SZIF.

Pokud žadatel nemá DS a disponuje vlastním přístupovým oprávněním ke svému účtu na Portálu farmáře, doručuje SZIF dokumenty do schránky Portálu farmáře příslušného účtu. Obdobně jako u DS se takto zasláný dokument považuje za doručený okamžikem přihlášení žadatele do účtu Portálu farmáře. Pokud se ale uživatel do Portálu farmáře nepřihlásí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument připraven k vyzvednutí (tj. umístěn do Portálu farmáře), považuje se písemnost za doručenou posledním dnem této lhůty.

Doporučujeme žadatelům nastavení e-mailových kontaktů pro zaslání informací o nově publikovaných dokumentech na Portálu farmáře (Příručka pro nastavení e-mailových kontaktů). U žadatelů Jednotné žádosti, kteří nedisponují DS ani nemají zřízen přístup do svého účtu Portálu farmáře, jsou i nadále dokumenty doručovány Českou poštou.

Dotace nelze poskytnout bez pravomocného rozhodnutí. Výplatu je možné urychlit pomocí vzdání se práva na odvolání. Tento právní úkon je však třeba učinit teprve po obdržení rozhodnutí. Dřívější podání nemá právní účinek. Formulář „Prohlášení o vzdání se práva odvolání“ je k dispozici na webových stránkách www.szif.cz/ JEDNOTNÁ ŽÁDOST (Formulář Prohlášení o vzdání se práva podat námitky proti kontrolnímu protokolu o kontrole).

Lze jej podat jedním z následujících způsobů:

1. prostřednictvím Portálu farmáře,
2. přes datovou schránku,
3. osobně na místně příslušném regionálním pracovišti SZIF,
4. poštou,

5. e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem na adresu podatelna@szif.cz.

ZDROJ: STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Ministr Toman a eurokomisař Wojciechowski: Společná zemědělská politika musí být jednoduchá, proveditelná, spravedlivá a dostatečně financovaná

17. 12. 2020 – Tisková zpráva – O specifické struktuře českého zemědělství, budoucí podobě Společné zemědělské politiky (SZP), která by neměla navyšovat administrativní zátěž, o stanovení konkrétních cílů v rámci Strategie od zemědělce ke spotřebiteli a Strategie pro biologickou rozmanitost jednal dnes prostřednictvím videa ministr zemědělství Miroslav Toman s eurokomisařem pro zemědělství Januszem Wojciechowskim.

„Jsem rád, že jsem dnes mohl jednat s komisařem pro zemědělství a že jsem mu mohl vysvětlit specifika českého zemědělství. Myslím si, že je to velice důležité, protože naše zemědělství se svojí strukturou výrazně liší od většiny evropských zemí. Konkrétní podmínky v jednotlivých státech Unie jsou podle mého názoru klíčové. Proto by se tato specifika měla projevit v rámci navrhovaných legislativních textů,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Vzhledem k historickému vývoji má ČR nejvyšší průměrnou velikost zemědělských podniků v celé EU. Dosahuje 133 hektarů oproti průměru EU, který je 16 hektarů. Právnícké osoby, řada z nich jsou velké podniky, přitom obhospodávají 70 % zemědělské půdy, významně se podílí na živočišné výrobě a zaměstnávají 75 % všech osob pracujících v zemědělství. Na druhou stranu ČR patří ke státům s nejnižší spotřebou pesticidů a s podprůměrnou spotřebou průmyslových hnojiv a celkově má mnohem nižší intenzitu hospodaření než je v řadě zemí EU.

„Pokud jde o budoucí podobu Společné zemědělské politiky, mou prioritou je zajištění jednoduché, v praxi proveditelné, spravedlivé a dostatečně financované politiky. Reformovaná SZP nesmí v žádném případě navyšovat administrativní zátěž. Z tohoto pohledu je důležitá dobrovolnost zavedení zastropování přímých plateb a aplikace definice skutečného zemědělce. Jsem velmi potěšen,

že se podařilo dosáhnout shodu ohledně budoucího Víceletého finančního rámce a nástroje Next Generation EU. Nyní tak nehrozí výpadek toku finančních prostředků pro naše zemědělce, kteří zejména v současné době potřebují všechnu dostupnou pomoc,“ uvedl ministr Toman.

V rámci nové SZP je potřeba zajistit ochranu životního prostředí, a s tím související využívání postupů šetrných k přírodním zdrojům, jako je voda a půda. K tomu se musí nastavit realistické cíle, aby nedošlo k omezení konkurenceschopnosti našich zemědělců a potravinářů vůči zemím mimo EU, které podobné cíle nemají. Například cíle v nových strategiích považujeme za velmi ambiciózní. Ze strany Komise nejsou podloženy žádnou analýzou dopadů na zemědělský a potravinářský sektor a na ohrožení konkurenceschopnosti těchto sektorů. V žádném případě by žádná opatření neměla vést k ohrožení konkurenceschopnosti evropských zemědělců a potravinářů.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Prodloužení předpisů k veřejné podpoře do konce roku 2022

22. 12. 2020 – Evropská komise prodloužila účinnost stávajících předpisů veřejné podpory v oblasti zemědělství, lesnictví, rybolovu a akvakultury do konce roku 2022. Jak jsme informovali v předchozím oznámení, EK již dříve zahájila přípravu nových předpisů pro období 2021 až 2027. Vzhledem k tomu, že finální podoba budoucích předpisů je úzce navázána na probíhající reformu SZP, která doposud nebyla dokončena, prodloužila EK v zájmu zajištění právní kontinuity dobu použitelnosti níže uvedených předpisů k veřejné podpoře o dvouleté přechodné období do 31. 12. 2022:

- pokyny EU ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví a venkovských oblastech na období 2014–2020 (tzv. AGRI pokyny),

- nařízení Komise (EU) č. 702/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem (tzv. blokovaná výjimka ABER),

- nařízení Komise (EU) č. 1388/2014, kterým se určité kategorie podpory pro ▶

podniky působící v oblasti produkce, zpracování a uvádění produktů rybolovu a akvakultury na trh prohlašují za slučitelné s vnitřním trhem podle článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (tzv. bloková výjimka FBER),

• nařízení Komise (EU) č. 717/2014 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví rybolovu a akvakultury.

V reakci na probíhající pandemii COVID-19 také EK umožnila v rámci AGRI pokynů, ABER a FBER dočasnou výjimku pro podniky, které se staly tzv. "podniky v obtížích" v období od 1. 1. 2020 do 30. 6. 2021.

WWW.AKCR.CZ

Ministerstvo zemědělství poskytlo nevládním organizacím informace k připravované Zelené architektuře, aby se k ní mohly vyjádřit

2. 12. 2020, MZe ČR – Nevládní zemědělské a ekologické organizace dostaly od Ministerstva zemědělství (MZe) v předstihu informace o chystané Zelené architektuře, aby se k ní mohly vyjádřit, případně vznést připomínky. Prezentace Zelené architektury shrnuje aktuální stav její přípravy. Zelená architektka je zatím návrhem k diskuzi, právě proto MZe doufá, že se do ní nevládní organizace zapojí. Detailní podmínky jednotlivých opatření budou projednávány na pracovních skupinách, kde se mohou zástupci nevládních organizací opět vyjádřit. Mohou se zúčastnit i webinářů, které na toto téma MZe pořádá. Online webinář MZe se uskutečnil 7. a 11. prosince.

Zelená architektura vychází z návrhu Evropské komise a má nastavit evropské zemědělství v letech 2021 až 2027 tak, aby kladlo větší důraz na biologickou rozmanitost, zmírňování změn klimatu, hospodaření s vodou, půdou a ovzduším a péči o krajinu i životní prostředí. Zemědělci budou mít povinnost dodržovat ekologické postupy, za jejich porušení jim bude hrozit krácení dotací. Mezi podmínky vhodného hospodaření patří například ochrana mokřadů, zatravňování zemědělské půdy, zřizování ochranných pásů podél toků, zpracování půdy takovým způsobem, který sníží riziko eroze nebo střídání zemědělských plodin na polích.

AGRIS.CZ

Celkem 3 800 000 000 korun činí částka určena pro národní dotace v příštím roce. Do odvětví živočišné výroby je určeno celkem 2 527,4 milionu, do odvětví rostlinné výroby 501,4 milionu, do potravinářství 578 milionů a na ostatní aktivity 193,2 milionu korun.

ZPRÁVY Z MZE, PROSINEC 2020

Česká republika bude podle výzkumu vhodná pro pěstování lanýžů

Střední Evropa se v souvislosti se změnou klimatu stane vhodnější pro pěstování lanýžů. Jižní Evropa, kde tyto podzemní houby vyhledávané gurmány rostou, bude pro jejich růst příliš teplá. Vyplývá to z výsledků výzkumu českých a zahraničních vědců, řekl ČTK Miroslav Trnka z projektu InterSucho. "Lanýže přinášejí ročně v tradičních pěstitelských oblastech desítky milionů eur. Právě v těchto regionech poroste průměrná teplota rychleji než v jiných oblastech, v důsledku čehož lanýže přijdou o vhodné podmínky růstu. Na druhou stranu lze očekávat, že postupným oteplováním se charakter současného klimatu Středomoří bude přesouvat na sever, tedy i do střední Evropy. To s sebou nese vyhlídku pěstování lanýžů a rozšíření dalších nyní středomořských druhů u nás," uvedl Trnka.

Výzkum ukázal, že mírné oteplení, které počítá s pomalejším tempem růstu emisí skleníkových plynů, jednoznačně zlepší podmínky pro pěstování lanýže letního v republice. Výrazné oteplení by naopak pěstování tohoto druhu proti současnému stavu ztížilo. Z klimatické změny by v obou případech profitoval lanýž černovýtrusý, pro jehož růst zde doposud nepanují potřebné podmínky. Pěstování lanýžů má kromě finanční stránky také ekologické výhody. "Patří mezi ně zejména podpora (bio)diversity a obnova přirozeného vodního režimu v krajině, protože jsou pěstovány v symbióze s rozvolněně rostoucími duby či lískami na extenzivních plantážích," uvedl hlavní autor studie Tomáš Čejka. Přes vysoký adaptační potenciál je ale podle něj otázkou, zda budou zemědělci chtít příležitosti využít.

AGRIS.CZ, KLÁRA VAŠÍČKOVÁ ČTK, 4. 12. 2020 (KRÁČENO)

Spotřeba potravin byla nejvyšší od vzniku Česka

1. prosince 2020 – Celková spotřeba potravin, včetně potravinových ztrát a odpadů, dosáhla v roce 2019 hodnoty 796,5 kg na obyvatele. Jde o vůbec nejvyšší spotřebu od roku 1993, meziroční nárůst byl 6,9 kg. Soběstační jsme dlouhodobě ve výrobě obilovin, mléka, hovězího masa, cukru a piva.

Od roku 1993 došlo k navýšení celkové spotřeby potravin na obyvatele a rok o 65,5 kg na 796,5 kg. „Spotřeba je počítána bilanční metodou na základě znalostí o tuzemské výrobě včetně samozásobení, zásobách, pohybu zemědělských komodit i potravinářských výrobků přes hranice. Kalkulované množství zahrnuje také možné potravinové ztráty a odpady, které jsou odhadovány až na jednu třetinu spotřeby,“ upozorňuje Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu.

V roce 2019 se meziročně zvýšila spotřeba potravin na obyvatele u většiny sledovaných skupin potravin. U obilovin v hodnotě mouky o 0,3 kg (+0,2 %), masa celkem v hodnotě na kosti o 0,8 kg (+1,0 %), mléka a mléčných výrobků (bez másla) o 3,2 kg (+1,3 %), tuků a olejů o 0,2 kg (+0,8 %), ovoce v hodnotě čerstvého o 0,4 kg (+0,4 %), brambor o 1,8 kg (+2,7 %) a cukru o 0,2 kg (+0,4 %). Nepatrně se snížila spotřeba zeleniny v hodnotě čerstvé o 0,1 kg (-0,1 %) a luštěnin o 0,1 (-1,8 %). „Historicky nejvyšší spotřeba na obyvatele bylo loni dosaženo u spotřeby rýže, a to 6,7 kg, dále u drůbežího masa 29,0 kg, sýrů 13,8 kg, ostatních mléčných výrobků 35,2 kg a jižního ovoce 37,5 kg,“ říká Renata Vodičková, vedoucí oddělení statistiky zemědělství a lesnictví ČSÚ. Pokles spotřeby je naopak patrný v posledních několika letech u chleba, králičího masa, konzumního mléka a soli. Spotřeba minerálních vod a nealkoholických nápojů meziročně klesla o 4,7 litru (-1,8 %), naopak alkoholických nápojů se vypilo o 0,9 litru více (+0,5 %).

Potravinová soběstačnost vyjádřená podílem výroby a spotřeby na obyvatele se u většiny komodit snižuje. V porovnání s rokem 1993 poklesla u vepřového masa o 61 procentních bodů (p.b.) na 43 %, u drůbežího masa o 32 p.b. na 63 %, sýrů a tvarohu o 35 p.b. na 88 %, másla o 86 p.b. na 66 %, vajec o 10 p.b. na 85 %. Z rostlinných výrobků došlo od roku 1993 k výraznému poklesu soběstačnosti u většiny druhů ovoce mírně ▶

ného pásma i zeleniny. Například u jablka se snížila o 33 procentního bodu na 75 %, u cibule o 41 p.b. na 43 %, mrkve o 41 p.b. na 48 %, rajčat o 35 p.b. na 19 %, zelí o 32 p.b. na 52 %. U brambor byla v roce 1993 sklizeň na obyvatele 232,0 kg, přitom spotřeba činila jen 84,0 kg na obyvatele a rok. Naproti tomu loni byla sklizeň pouze 58,4 kg a spotřeba 69,5 kg. Soběstačnost v produkci piva vzrostla ze 109 % v roce 1993 na 122 % v roce 2019.

Záporné saldo pohybu agrárního zboží přes hranice bylo v roce 2019 rekordní ve výši 47,5 mld. Kč, meziročně se prohloubilo o 13,9 %.

Jan Cieslar, tiskový mluvčí ČSÚ, jan.cieslar@czso.cz | Twitter @statistickyurad

U alkoholických nápojů se mírně zvýšila spotřeba lihovin na 7,1 l, spotřeba vína se mírně snížila na 20,3 l a spotřeba piva se mírně zvýšila na 146 l. V čistém lihu (100 %) bylo spotřebováno 10,0 l, z toho v lihovinách 2,8 l (28,3 %), ve víně 2,3 l (23,2) a nejvíce v pivě 4,8 l (48,5 %).

JS

Malý zemědělec, dobrý zemědělec? Štřet o nastavení evropských dotací

Domácí debata o tom, jak nastavit čerpání evropských zemědělských dotací v příštích letech, zahajuje své finální dějství. Podle předsedy Asociace soukromého zemědělství ČR Jaroslava Šebka potřebuje český dotační systém zásadní změnu, aby peníze došly tam, kde z hlediska evropského kontextu mají největší efekt – do malých rodinných farem. Podle něj si musí ministerstvo zemědělství také připravit záložní plán, pokud bude v Bruselu schváleno zastropování dotací. Šéfové Agrární komory a Zemědělského svazu s ním nesouhlasí. Podle nich není v kontextu českého zemědělství rozdělování na malé a velké relevantním kritériem a zastropování by bylo nespravedlivé.

Podle předsedy ASZ musí být ministerstvo připraveno na to, že nakonec v nějaké podobě projde zastropování plateb. Ministři zemědělství zemí EU, včetně ministra Tomana, se sice shodli na principu dobrovolnosti, povinný limit na dotace je však jednou ze zásadních podmínek Evropského parlamentu a tlačí na něj i Evropská komise. „České zemědělství má strukturální problémy, které tlak na soběstačnost zemědělské produkce a povinné podíly potravin na pultech českých obchodů nevyřeší. Současný model

dotací není funkční a je třeba jej změnit,“ prohlásil Šebek.

Doležal: Zastropování by bylo nespravedlivé

Již nyní je jasné, že o peníze z evropských dotací se svede tvrdý boj. Češi by měli získat kolem sedmi miliard eur (zhruba 190 miliard korun), z toho zhruba 5,2 miliardy pro první pilíř (přímé platby na hektar) a 1,8 miliardy eur pro investiční dotace v rámci Programu rozvoje venkova. To je méně než v současném programovém období, navíc českým zemědělcům se sníží i zmíněná platba na hektar. V rámci narovnávání plateb se státním, u nichž sazba na hektar přesahuje 90 procent průměru EU a kam se svými 93 procenty patří i Česká republika, bude totiž rozpočet na přímé platby postupně snižovat. Navýší se pouze těm státním, kde se platba na hektar pohybuje pod hranicí 90 procent.

Předseda Agrární komory Jan Doležal to vnímá jako nespravedlnost, od nové zemědělské politiky očekával pravý opak. „A pokud by přímé platby byly povinně zastropovány, vnímali bychom to s ohledem na strukturu a historický vývoj českého zemědělství jako další nespravedlnost,“ prohlásil. Podle něj je zavádějící operovat s tím, že průměrná velikost farmy v Evropské unii je 16 hektarů (v ČR je to kolem 130 hektarů – pozn.red). „Tito farmáři se sdružují do kooperativ, využívají stejné prostředky, odbyt a nákupy, spojují síly. Z hlediska žádosti o dotaci jsou ale považováni nikoli za jednoho žadatele ale za skupinu žadatelů. To v ČR, kde máme akciové společnosti nebo zemědělská družstva, nejde,“ vysvětlil.

Podle předsedy Zemědělského svazu Martina Pýchy odvádí ministr Toman v Bruselu dobrou práci. „Při jednáních se chová pragmaticky a racionálně, hledá rozumné kompromisy,“ reagoval na Šebkovu kritiku. Podle něj nejde tolik o to, co bychom si přáli, ale čeho jsme schopni docílit a hlavně co zaplatit a zrealizovat. Zastropování podle propočtu Svazu velmi poškodí zemědělská družstva, v rámci nichž na jedno IČO hospodaří i několik desítek zemědělců. Ti by za to, že se rozhodli spojit své síly, přišli o miliony korun. „Takových podniků je tady 1.800, velká většina výměry České republiky,“ upozorňuje Pýcha.

Malý a velký nebo dobrý a špatný zemědělec?

„Nemluvme o malých a velkých zemědělcích, ale o dobrých a špatných

zemědělcích,“ prohlásila v debatě na zemědělském výboru poslankyně za ANO Margita Balaščíková.

Podle Zelené zprávy o českém zemědělství za rok 2019 tvoří polovinu českých zemědělských podniků podniky do pěti hektarů, dalších zhruba 35 procent jsou pak podniky do 50 hektarů. Těchto přibližně 85 procent obhospodařuje jen kolem deseti procent zemědělské půdy. Taková struktura českého zemědělství vede k tomu, že 90 procent dotací čerpá pětina největších podniků a jedno procento podniků s rozlohou nad 2 000 hektarů spotřebovává přes čtvrtinu podpor, které jdou formou přímých plateb (a to především na polní výrobu). Podle Martina Pýchy velké podniky zajišťují zásadní část české potravinové produkce. Je tak i logické, že k nim doputuje více peněz.

Jaroslav Šebek souhlasí s tím, že nelze automaticky tvrdit, že velký zemědělský podnik je špatný a malý dobrý. Nelze však také přehlížet, že podpora z Evropské unie cílí především na menší podniky. „To je fakt, který musíme vzít na vědomí,“ tvrdí. Je proto nutné pracovat i s podniky na mikro úrovni (do 10 zaměstnanců a dvou milionu eur obratu). Dotace by se měly nastavit tak, aby došly tam, kde jsou nejvíce potřeba a kde přinesou větší efekt coby peníze daňového poplatníka. „A ten chce lepší životní prostředí,“ myslí si.

Podle Šebka je tak třeba více zapracovat na opatřeních, která s tím pracují. „Chybí redistributivní platba, schéma pro malého farmáře, vyšší podpora začínajícím zemědělcům a další nástroje, které jsou k dispozici. Je třeba sledovat propojenost podniků. Navrhujeme také, aby peníze šly zemědělcům na rodné číslo, nikoli na IČO, protože pokud má pak osoba více podniků, ztrácí podpora smysl,“ vypočítává předseda ASZ. Stejně tak podle něj chybí větší podpora lokálních producentů nebo živočišné výroby v alternativních chovech. „Nejsme a priori proti velkým podnikům. Všechny mají své místo na slunci a plní na trhu nějakou roli. Ale podpora těch menších se podceňuje,“ tvrdí Šebek.

Pýcha: Rozdělování na malé a velké mi vadí

„Rozdělování na malé a velké mi vadí, stejně jako tvrzení, že rodinné farmy nejsou podporovány. U nás ve Svazu je máme taky a diskutujeme o tom s nimi,“ nesouhlasí Martin Pýcha, který již dříve označil rozdělování zemědělců na dobré ▶

a špatné podle vlastnictví a velikosti za „pomýlené kritérium“. Upozorňuje, že od roku 2004 se počet žadatelů o platbu na hektar zvýšil z 19 tisíc na 30 tisíc, přičemž nejvyšší nárůst zaznamenaly farmy do pěti a deseti hektarů. „Jsme jediná země (v Evropě), kde zemědělci přibývají a kde dochází ke zmenšování průměrné výměry zemědělského podniku. Díky tomu, že podporujeme ty menší. Malí jsou zvýhodňováni v mnoha ohledech od daní přes investiční podpory a další kritéria,“ konstatuje Pýcha, který nesouhlasí ani s tím, že platba na hektar je přezitek. „Naopak, státy na západ od nás na ni opět přecházejí,“ dodává.

Také podle ministra zemědělství Toman není pravda, že by malí zemědělci byli znevýhodněni. Podle něj to ukazuje i skutečnost, že dotační tituly pro malé podniky nejsou ani celé vyčerpány. „Z podpor ministerstva zemědělství vzniklo 6.000 malých provozoven,“ brání se kritice.

MZe: Chceme vést diskusi se všemi

„Rodinné farmy ve společné zemědělské politice prostě budou, bez ohledu na ASZ. Je třeba být na to připravený. To platí i pro zastropování,“ myslí si poslanec za ODS Petr Bendl. Je v zájmu ČR, aby národní plán, který ministr Toman zašle do Bruselu, byl kompromisem přijatelným pro všechny strany, doplnil.

Podle náměstka pro řízení sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání Pavla Sekáče se od ledna začnou na ministerstvu zemědělství nad plánem scházet dílčí pracovní skupiny, v nichž zasednou i nevládní organizace. „Kritiku slyšíme ze všech stran. Chceme vést diskusi a vysvětlovat, co navrhujeme a proč. A pokud někdo navrhne něco jiného, musíme vědět, co to bude – a koho – stát,“ vysvětlil.

Prezident Agrární komory Doležal v této souvislosti navrhl, aby zemědělci nemuseli, podobně jako v jiných státech, v novém období počítat dotace do základu daně z příjmu. S ohledem na nižší rozpočet investičních dotací dále doporučil navýšit spolufinancování ze stávajících 35 na alespoň 45 procent. „V rámci EU máme kofinancování výrazně nižší než ostatní státy,“ upozornil. Martin Pýcha ještě zdůraznil, že bude zapotřebí více investovat do moderních technologií a precizního zemědělství. „To je cesta, která umožní plnit cíle společné zemědělské politiky, udržet konkurenceschopnost a snížit dopad na životní prostředí. Čekají nás velké investice do

technologií a také do lidí,“ dodal na závěr.

EKONOMICKYDENIK.CZ, AUTOR: HELENA SEDLÁČKOVÁ, 17. 12. 2020 (KRÁCENO)

Hospodářská komora se postavila proti kvótám na vybrané základní potraviny

Poslanecký návrh na zavádění kvót na vybrané základní potraviny poškodí české spotřebitele a ohrozí export, píše poslancům zástupci Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR, Hospodářské komory ČR a Svazu průmyslu a dopravy ČR. Podle Agrární komory ČR, která návrh naopak podporuje, ke snížení sortimentu nebo k navýšení ceny pro konečného spotřebitele nedojde, sdělila dnes v reakci pro ČTK tajemnice komory Gabriela Dlouhá.

„Apelujeme na každého z Vás, odmítněte tento návrh, který je nejen v praxi nerealizovatelný a nekontrolovatelný, ale především přináší poškození českých spotřebitelů, ohrožení českého exportu a evidentní porušení pravidel jednotné vnitřního trhu EU, na což opakovaně upozornily Evropská komise i Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny,“ píše zaměstnavatelské svazy v dopise. Podle nich kromě zmatků, žalob vůči ČR a enormní byrokratické zátěže přinese návrh také ostudu pro všechny, kteří ho podpořili. „V případě schválení to bohužel také silně poškodí důvěryhodnost celé naší země v zahraničí,“ dodávají.

Naopak agráři za podporou návrhu stojí. „Musíme konstatovat, že je zvláště, že Evropská unie a některé členské státy EU komentují zákon, který zatím nenabyl účinnosti, respektive ani platnosti, protože stále probíhá legislativní proces a politická diskuse, do které se snažíme zapojovat argumenty, jako je snížení uhlíkové stopy a posílení potravinové soběstačnosti a bezpečnosti,“ uvedla tajemnice Agrární komory ČR. Ta také upozorňuje na to, že se v poslaneckém návrhu píše o vybraných základních potravinách určených vyhláškou, povinnost by se pak týkala provozoven nad 400 metrů čtverečných plochy. „Na závěr musíme zcela odmítnout tvrzení, že by schválením zákona došlo ke snížení sortimentu, protože banánů či mandarinek se opravdu netýká, kvality – lokální potraviny jsou velmi kvalitní, či navýšení ceny pro konečného spotřebitele,“ uzavřela Dlouhá.

Zavádění kvót by se mělo týkat zhruba 100 z více než 15.000 typů prodávaných potravin. Jde ale o velké kategorie, například hlavní druhy masa nebo zeleniny. Od roku 2022 by muselo být ve větších prodejnách 55 procent vybraných potravin z české produkce, následně by poměr rostl o tři procentní body ročně až do roku 2028, kdy by činil minimálně 73 procent. Návrh Radima Fialy (SPD) podpořil na začátku prosince sněmovní zemědělský výbor.

Kvóta by se neměla týkat maloobchodních provozoven s plochou do 400 metrů čtverečních nebo specializovaných prodejen. Přesnou definici specializované prodejny by mělo určit ministerstvo zemědělství. Výbor tyto návrhy schválil jako změny k vládní novele zákona o potravinách, která zavádí tresty za tzv. dvojí kvalitu potravin. Kvóty by se měly týkat potravin, které se dají v ČR vyprodukovat. V mnoha případech v nich ale ČR není soběstačná, například ve vepřovém mase.

EUROZPRÁVY.CZ/ČTK, 16. 12. 2020 (KRÁCENO)

První odhad ekonomického výsledku zemědělství za rok 2020

17. prosince 2020 – Produkce zemědělského odvětví v základních běžných cenách v roce 2020 podle prvního odhadu činí 145,4 mld. Kč, meziročně se jedná o 3,1% nárůst. Podnikatelský důchod ze zemědělské činnosti je meziročně vyšší o 11,2 %, jeho hodnota je odhadována na 19,1 mld. Kč.

Hodnota rostlinné produkce dosahuje 82,8 mld. Kč, meziroční zvýšení činí 3,6 %. „Na příznivém letošním vývoji rostlinné produkce se podílí zejména dobrá sklizeň obilovin, řepky, luskovin a krmných plodin. Cenový nárůst vykazují především technické plodiny a ovoce.“ říká Renata Vodičková, vedoucí oddělení statistiky zemědělství a lesnictví ČSÚ.

Hodnota živočišné produkce se očekává 53,7 mld. Kč, o 1,7 % více než v roce 2019, a to díky vyšším hodnotám produkce vajec (+8,3 %) a mléka (+3,1 %).

Nákladové položky účtu v roce 2020 mají rostoucí trend. Odhad nárůstu mezispotřeby je o 0,6 % na 96,5 mld. Kč, náhrad zaměstnancům o 5,8 % na 34,4 mld. Kč a předepsaného pachtovného a ostatního nájemného z nemovitostí o 2,0 % na 8,0 mld. Kč.

Hrubá přidaná hodnota v roce 2020 je kalkulována ve výši 48,9 mld. Kč, tj. meziročně o 8,4 % více. Vývoj ukazatele čisté přidané hodnoty má rostoucí tendenci o 15,0 % na úroveň 29,0 mld. Kč. Ostatní dotace na výrobu dosahují 35,0 mld. Kč, jde o 1,1% nárůst meziročně.

JAN CIESLAR, TISKOVÝ MLUVČÍ ČSÚ, JAN. CIESLAR@CZSO.CZ

Zavírání gastroprovozů dopadá na řezníky, vinaře i pivovarníky

Pokles odbytu o desítky procent, nutnost hledání nových prodejních cest a boj o zachování firmy kvůli opakovanému uzavírání restaurací a hotelů začínají letos desítky firem na jihu Moravy. Jsou mezi nimi pivovarníci, vinaři, ale i dodavatelé masa nebo ryb. Dopad je tak velký, jak silné bylo původně zaměření firmy na gastronomický sektor, zjistila ČTK v anketě mezi firmami v kraji. "Na jaře to bylo úplně tragické, odbyt nám klesl téměř na nulu. Teď na podzim to nebylo tak strašné, našťástí, zachránily nás firmy, které měly zájem o dárková vína. Máme také e-shop a snažili jsme se oslovovat zákazníky, kteří u nás někdy v minulosti nakoupili. Celkově se zdá, že letošní rok bude v obratu o 24 procent nižší než rok loňský, což mě samotného překvapilo," konstatoval vinař Roman Fabig z Hustopeč na Břeclavsku, pro kterého je stravovací odvětví stěžejní. Popické Vinařství Sonberk patří mezi středně velká vinařství a do gastronomických provozů prodává asi 40 procent své produkce. To se ale liší v závislosti na ročním období. Proto také odbyt na jaře spadl až o 80 procent. "Také prosincové prodeje obvykle stojí na gastru, takže za tento měsíc budeme mít propad tak o polovinu. Naštěstí se nám ale v létě dařilo přivést lidi přímo do vinařství a hned po říjnovém uza-

vření restaurací jsme se začali ohánět a snažili se oslovovat zákazníky, nabízeli jim různá zvýhodnění v našem e-shopu. Celkový pokles obratu tak bude za letošek maximálně 30 procent," odhadla Dagmar Fialová ze Sonberku. O svou další existenci bojují hlavně pivovarníci. Brněnské pivovary skupiny Czech Craft Beers jsou momentálně v odbytu na pouhých 40 procentech loňského roku, zatím ale nemusely propouštět. Svou pozornost pivovary Moravia a Lucky Bastard zaměřily na prodej jednotlivým zákazníkům, dokonce začaly pivo stáčet i do plechovek. Také Slavkovský pivovar hledá nové cesty, jak své pivo prodávat. "Snažili jsme se prezentovat, dělali jsme exkurze, povídání se sládkem a oslovili jsme i místní malou síť pekáren, které zůstávají otevřené. V říjnu po uzavření restaurací jsme měli propad o 90 procent, za celý rok to bude tak 75 procent, což je zatím jen můj osobní odhad," poznamenal obchodní ředitel pivovaru Zdeněk Vlček. Uzavření gastro provozů pocítili i dodavatelé masa. "Kvůli koronaviru jsme přišli o restaurace, kam dodáváme zpracované maso. Na druhou stranu lidé více vařili doma, takže se poptávka vyrovnala. V období Vánoc jsou tržby z dodávek pro restaurace kolem 30 procent, mimo Vánoce je to méně. Zavření restaurací pro nás nemá fatální dopady, protože stojíme především na lidech, kteří k nám přijdou," uvedl Josef Šopík, majitel Rybárny Šopík v brněnském Králově Poli. Podobně situaci vnímá Ladislav Steinhauser, majitel řeznictví a masny Steinhauser. "Jarní výpadek gastru jsme dohnali na jiných zákaznících, zejména maloobchodních řetězcích. Vím ale od kolegů, kteří mají menší firmy a na gastro se zaměřovali, že mají velké problémy," řekl. Restaurace se v České republice znovu uzavřou v pátek, pouhé dva týdny poté, co mohly po podzimní nucené uzavírci znovu otevřít.

WWW.AGRIS.CZ, AUTOR: ČTK, 16. 12. 2020

Nejdražší whisky v Česku stojí čtyři miliony, její hodnota stále roste

Fond Wine Management, který investuje do alkoholických nápojů, zakoupil v květnu letošního roku dvaasedmdesát let starou whisky za 1,73 milionu korun. Během několika mála měsíců se však její hodnota vyšplhala až na 3,75 milionu korun, což z ní dělá nejdražší lahev whisky na území České republiky. „Na světě je méně než šest set lahví této whisky. Některé z nich už byly vypity, což hodnotu těch zbývajících jen navýšilo. Její potenciál jsme tušili už při nákupu,“ říká Martin Kovář, spoluzakladatel fondu Wine Management. Kvůli pandemii nemoci covid-19 však dosud nemohli whisky osobně převzít. „Whisky jsme společně s dalšími lahvemi alespoň uložili v našem skladu v České republice,“ tvrdí Kovář. Whisky je oblíbeným alkoholickým nápojem nejen pro spotřebitele, ale i pro investory. Ti jsou schopni za jednu lahev zaplatit i několik milionů korun. Na konci třetího čtvrtletí čítalo portfolio Wine Management na 15 857 lahví vína v hodnotě 123 milionů korun a devatenáct lahví whisky. „Palírna The Macallan a její produkce představují Rolls Royce mezi whisky. Všichni se jí snaží přiblížit, ale ona stále nad ostatními vyčnívá. Svědčí o tom i to, že z deseti nejdražších whisky, které byly prodány na aukcích, bylo devět právě z této palírny,“ doplňuje Václav Rout, odborný poradce fondu Wine Management na destiláty. Obliba investiční whisky i její cena roste i přes koronavirovou krizi. Za prvních devět měsíců si index Rare Whisky Apex 1000, který sleduje ceny tisíce nejžádanějších lahví single malt whisky, posílil o 6,8 %. Hodnota indexu Macallan M18 pro nejžádanější whisky z této palírny za stejné období vzrostla dokonce o 9,5 %.

IDNES.CZ, AUTOR: JLA, 14. 12. 2020

Potraviny na pranýři (nebezpečné víno – prosinec)

Zdroj: SZPI

**Traminer, bílé víno polosuché,
země původu Rumunsko, číslo šarže
200031000004, alk. 13,0% obj.**

Kategorie: Nebezpečné potraviny

Ve víně byl překročen maximální povolený limit pro obsah konzervantu - kyseliny sorbové.

Šarže: 200031000004

Obal: PET lahev

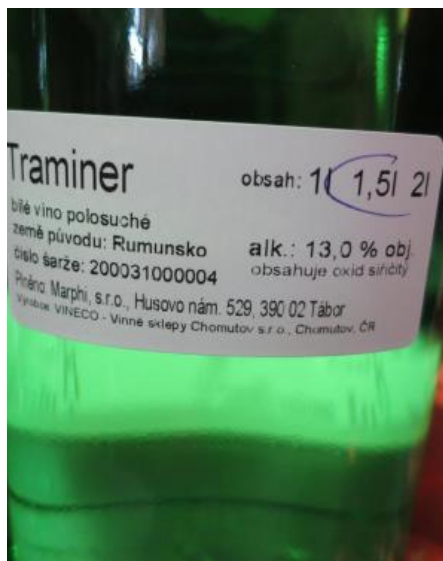
Množství výrobku v balení: 1,5 l

Výrobce: VINECO-Vinné sklepy Chomutov s.r.o., Chomutov, ČR

Místo kontroly: Marphi, s.r.o., Tábor
(Husovo nám. 529/6, 39002 Tábor)

IČ: 26115913

Země původu: Rumunsko

Ze zahraničí

Zemědělská Rada EU přijala návrh nařízení, kterým se posouvá účinnost nařízení o ekologické produkci

Novelizované nařízení tak začne platit až od 1. 1. 2022, tedy o rok později. Posunutí bylo nutné z důvodu zajištění praktické aplikovatelnosti nových ustanovení.

DDW/22-2020/JS

Ze zápisu ze zasedání pracovní skupiny Víno při Copa-Cogeca dne 9. 11. 2020

Členové sdíleli prognózu sklizně 2020 a situaci na trhu ve svých zemích (ES, IT, FR, DE, PT, AT, GR, SK, SL, HR, RO). Celkově se očekává, že produkce EU bude pro sklizeň 2020 přibližně 160,5 milionu hl, což je méně než průměr, ale velmi kvalitní. Uzavření států vedla k poměrně vysoké úrovni zásob, a to navzdory mimořádným tržním opatřením přijatým Komisí během jara. Zatímco se situace v jednotlivých státech lišila, všechny produkty s vysokou hodnotou, které se pravidelně prodávají prostřednictvím přímého prodeje nebo prostřednictvím stravovacích služeb, byly zasaženy nejhůře. Naproti tomu produkty prodávané v maloobchodě zaznamenaly nárůst. Výhled trhu do roku 2021 je pesimistický kvůli druhé vlně pandemie a následným omezením, spolu s dalšími obchodními výzvami, jako je brexit a cla v USA. Pracovní skupina požádala o prodloužení výše uvedených tržních opatření a uvítala potvrzení, že GŘ AGRI pracuje na aktech v přenesené pravomoci prodloužující opatření do 15. října 2021.

Sekretariát nastínil současný stav reformního procesu SZP po roce 2020. Evropský parlament a Rada přijaly své konečné znění koncem října a třístranná

jednání (s Komisí) by měla začít 10. listopadu. Cílem vyjednávačů je dosáhnout dohody do poloviny roku 2021. Sekretariát předložil stručné posouzení ustanovení, které se týká odvětví vína. Pracovní skupina se rozhodla zřídit pracovní podskupinu řízenou sekretariátem, která by s ohledem na třístranná jednání definovala priority pracovní skupiny a dokončila svoji pozici.

Pracovní skupina jednala o potřebě utvářet dlouhodobou vizi odvětví vína vzhledem k četným výzvám a nejistotám, kterým toto odvětví čelí (pandemie COVID-19, narušení obchodu, změna klimatu, podpora udržitelnosti a životního prostředí, nové vzorce poptávky atd.). Pracovní skupina se shodla na tom, že k řešení budoucích výzev je zapotřebí víceletý investiční plán. Potřebná žádost již byla předložena komisaři pro zemědělství v květnu. V souvislosti s příštím víceletým finančním rámcem Next Generation EU by měla EU od roku 2021 poskytnout na programy rozvoje venkova více než 8 miliard EUR a pracovní skupina by se měla zabývat tím, jak co nejlépe využít tento rozpočet.

VYBRAL A PŘELOŽIL JIŘÍ SEDLO

Ze zápisu jednání skupiny pro občanský dialog při Evropské komisi – Víno dne 10. listopadu 2020

Počet účastníků: COPA (10), COGECA (10), European Liaison Committee for Agriculture and agri-food trade (7), FoodDrinkEurope (5), European Council of Young farmers (4), CEVI (2), EFOW (2), IFOAM (2), ostatní (6)

1. Covid 19 dopad na trh s vínem – mimořádná opatření

Komise informovala o řadě zavedených opatření, pro ČR může mít význam zvýšení příspěvku Unie na podporu (v rámci opatření na restrukturalizaci

a přeměnu vinic a investic) z 50 % na 70 %

- Prodloužení podpůrných opatření a zvýšeného příspěvku unie na rozpočtový rok 2021

- Prodloužení platnosti povolení k výsadbě (od května 2020 do května 2021), avšak vzhledem k tomu, že odvětví vína se stále potýká s obtížemi, zahrnuje komise další ustanovení přechodného nařízení o prodloužení platnosti povolení k výsadbě do 31. prosince 2021

V rámci provádění finančních prostředků EU Komise informovala skupinu, že v rámci celého finančního krytí ve výši 1,1 EUR bylo 250 milionů EUR věnováno na opatření krizové destilace, 21 milionů EUR na soukromé skladování vína a 28 milionů EUR bylo vynaloženo na zelenou sklizeň.

Copa-Cogeca vítá podpůrná opatření Komise a jejich prodloužení na rozpočtový rok 2021, ale zdůrazňuje, že tato opatření nebyla dostatečně účinná kvůli nedostatečnému spolufinancování v některých členských státech. Vzhledem k tomu, že rozpočet byl přednostně přidělen na mimořádná opatření, toto odvětví ztrácelo na své výkonnosti. K řešení této situace jsou zapotřebí mimořádné finanční prostředky a víceletý strategický plán.

CEEV (Sdružení evropských vinařských společností) vítá podpůrný balíček, ale zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby odvětví vína mohlo získat finanční prostředky z nástroje pro obnovu, aby byla skutečně podpořena jeho obnova a konkurenceschopnost. Vzhledem k současným obtížím (uzavření odvětví HoReCa, které vážně postihuje producenty vína – pokles obrátu, pokles objemu i ceny ...), je nanejvýš důležité obnovit trhy, a proto je třeba zlepšit systém propagace ve třetích zemích. Požaduje další vyjasnění ohledně možnosti provádět propagační akce ve Spojeném království v rámci čerpaných podpor. ▶

CEVI (Evropská konfederace nezávislých vinařů) rovněž zdůrazňuje, že je třeba zpřístupnit další finanční prostředky, a zdůrazňuje, že je na vnitřním trhu zapotřebí další flexibility.

EFOV (Evropská federace pro vína s chráněným původem) trvá na tom, že je třeba poskytnout nové nástroje (nová definice zelené sklizně, přezkum mechanismu restrukturalizačních fondů) a zahájit otevřenou diskusi o klučení.

Komise odpověděla tím, že zdůraznila, že bude úzce spolupracovat s členskými státy při vypracovávání budoucích strategických plánů SZP a zároveň zvýší subsidiaritu a soudržnost cílů. Souběžně bylo uvedeno, že Komise nemůže podporovat klučení ani změnu definice zelené sklizně. Pokud jde o propagační akce ve Spojeném království, Komise vysvětlila, že bude nutné počkat, až se Spojené království stane třetí zemí.

2. Reforma SZP: aktuální informace o návrzích Rady a Parlamentu týkajících se vína

Komise poskytla aktuální informace o načasování a obsahu postojů Rady a Parlamentu v rámci reformy SZP po roce 2020. Jako předběžný bod Komise uvedla, že Rada a Evropský parlament dosáhly společné dohody o přechodném období, aby i nadále podporovaly hospodářské subjekty podle stávajícího právního rámce až do konce roku 2022 a že nová SZP bude uplatňována od 1. 1. 2023.

Komise informovala skupinu zejména o následujícím:

- První třístranné jednání se konalo 10. listopadu a bylo zdůrazněno, že tyto tři orgány musí být připraveny dosáhnout dohody do konce června 2021, aby měly dostatek času na vypracování sekundárních právních předpisů a aby byl zajištěn čas potřebný k zavedení nového modelu realizace SZP (příprava, schválení strategických plánů...)

- Pokud jde o nařízení o společné organizaci trhů (SOT), existuje několik rozdílů v přístupu Rady a Parlamentu k návrhu Komise, zejména pokud jde o:

- zahrnutí druhu *Vitis labrusca* do povolení použití mezidruhových hybridů s *Vitis vinifera* k produkci vín s CHOP;

- režimy pro povolení výsadby: Komise se domnívá, že je předčasné měnit datum ukončení systému (2030), neboť přezkum v polovině období je plánován na rok 2023;

- vyloučení z kontrolovaného systému výsadby nebo opětovné výsadby

ploch, jejichž produkty jsou určeny výhradně k získávání hroznové šťávy (navrženo Parlamentem);

- nutriční prohlášení;
- definice CHOP/CHZO: zatímco Parlament zavedl změny, přístup Rady je blíže návrhu Komise;

- Enologické postupy: zařazení procesu dealkolicizace je vítáno;

- organizace producentů/mezioborových organizací (smluvní vztahy, pravidla ...).

- Pokud jde o nařízení o strategických plánech SZP, byly zdůrazněny dva hlavní prvky:

- návrh Parlamentu na zajištění toho, aby minimální (5 %) procento výdajů bylo přiděleno na opatření týkající se životního prostředí a klimatu;

- návrh Rady, kterým se zavádí možnost umožnit členským státům poskytovat vnitrostátní platby (až 30 % způsobilých výdajů) navíc k finanční pomoci Unie na informační akce a propagační akce.

CEVI vítá zavedení zvláštních ustanovení týkajících se výživového prohlášení.

CEEV zdůrazňuje, že je třeba počkat až do přezkumu povolení výsadby v polovině období (2023), aby bylo možné určit nezbytná zlepšení, která by měla být začleněna před rozhodnutím o rozšíření aktuálního systému po roce 2030, a zahrnout vnitrostátní rezervu povolení k výsadbě na úrovni členských států. Vítá pozměňovací návrhy Parlamentu týkající se aromatizovaných vinařských produktů, které umožňují modernizaci jeho právního rámce a poskytují příležitosti k oživení tohoto odvětví. Domnívá se rovněž, že nejvhodnějším způsobem, jak začlenit přízpusobením se změně klimatu, je nástroj restrukturalizace a přeměny vinic. Nakonec poukázala na to, že je třeba úzce spolupracovat s OIV, pokud jde o enologické postupy pro dealkolicizovaná vína. CEEV rovněž vyzývá Komisi, aby podpořila pozměňovací návrhy EP týkající se nařízení č. 251/2014, které umožní modernizaci právního rámce pro aromatizované vinařské produkty.

CCVF (Konfederace vinařských družstev Francie) vyjadřuje politování nad tím, že navrhovaná opatření nemusí být dostatečně pružná.

Komise potvrzuje svůj postoj zachovat svůj návrh týkající se režimu povolování výsadby, zajistit rozměr soudržnosti kritérií a začlenit rozměr zelené dohody EU do strategických plánů: Doporučení členským státům se v současné

době připravují. Informovala skupinu o snížení rozpočtu přiděleného na pilíř I (-2 %) a na finanční rozpočet pro víno (-3,9 %). Komise ujistila CCVF, že přechodná opatření zajistí pokračování programů a existenci norem. Potvrdila, že dynamická práce OIV o dealkolicizaci bude pečlivě sledována.

3. Strategie z farmy na vidličku. Důsledky pro odvětví vína

Komise informovala skupinu, že její návrh týkající se SZP po roce 2020 již zahrnuje rozměr udržitelnosti a předvídá budoucí potřeby odvětví vína. Zatímco v posledních letech byla potravinová politika EU postavena na bezpečnosti potravin, strategie Farm to Fork povede k tomu, že bude stavět na udržitelnosti produkce potravin. Komise poukázala na zásadní otázky pro odvětví vína, zejména:

- snížení pesticidů o 50 % představuje reálnou environmentální výzvu pro toto odvětví;

- snížení emisí skleníkových plynů s cílem dosáhnout klimatické neutrality;

- zvýšení ekologické produkce v reakci na očekávání spotřebitele;

- udržitelnost zeměpisného označení: je třeba přezkoumat systém EU zeměpisného označení, aby se dále integroval rozměr udržitelnosti;

- obchod: přísnější pravidla uvalená na vývoz do třetích zemí pravděpodobně ovlivní vztahy s mezinárodními partnery EU a v rámci dvoustranných dohod by měly být podniknuty nezbytné kroky, aby se zabránilo tomu, že víno bude bráno jako rukojmí;

- propagace zdravějšího životního stylu: I když je alkohol mimo oblast působnosti, musí být toto odvětví ostražité, protože "víno" přichází do diskuse.

Copa-Cogeca souhlasí s tím, že naše odvětví musí směřovat k další udržitelnosti, ale zdůrazňuje, že má-li být úspěšná další reflexe, měla by být provedena tak, aby tomuto odvětví umožnila omezit používání pesticidů nebo učinit toto odvětví méně závislým na mědi v ekologické produkci.

CEEV zdůrazňuje, že nejde jen o změnu systému, ale také o vzdělávání spotřebitelů. Současný projekt digitální platformy e-label, který vyvinula odvětví vína a lihovin za účelem transparentnější komunikace, dokonale zapadá do oblasti působnosti strategie Farm to Fork. CEEV, přesvědčena o potřebě podporovat digitalizaci, vyzývá ke spolupráci s Komisí s cílem doprovázet toto odvětví v rámci tohoto projektu zaměřeného ▶

na zlepšení komunikace a vzdělávání spotřebitelů.

EFOW uvádí, že pro zajištění další udržitelnosti (hospodářské, sociální a environmentální) je nezbytné mít systém sdílení hodnot, který bude podporovat producenty vína, aby investovali do změny životního prostředí.

CEVI je znepokojen tím, že provádění strategie Farm to Fork bude pro producenty vína znamenat významné náklady bez jakéhokoli posouzení dopadů.

Komise uznává, že cíle jsou velmi ambiciózní, a ujišťuje CEVI, že pro každou akci v rámci strategie Farm to Fork budou provedena posouzení dopadů.

IFOAM (Mezinárodní federace ekologického zemědělství) žádá o pozvání Helgy Willerové (Výzkumný ústav ekologického zemědělství – FiBL) na další jednání této skupiny, aby předvedla data a vývoji ekologického vinařství v Evropě.

4. Brexit. Aktualizace, důsledky a povinnosti v případě bez dohody

Komise poskytla aktuální informace o procesu brexitu a informovala skupinu, že vyjednávatelé EU stále jednají o možné dohodě s ambicí "žádná cla – žádné kvóty" pro obchodování se zbožím. Ze strany Spojeného království potvrzují vládní oznámení následující prvky:

- osvědčení VII nebude vyžadováno pro víno EU dovážené do Velké Británie (Anglie, Skotsko a Wales) od 1. 1. do 30. 6. 2021;

- pokud jde o ustanovení o označování, bylo potvrzeno, že vinařské produkty mohou být nadále uváděny na trh Spojeného království beze změn až do září 2022. Od 1. října 2022 musí být víno označeno jménem a adresou dovozce nebo stáčírný nacházejících se ve Spojeném království. Je třeba vyjasnit nejednoznačnost ohledně Severního Irsku.

CEEV trvá na tom, že je třeba vyjasnit požadavky na označování po skončení období odkladu (označení dovozce/stáčírný) a ptá se, jak se vypořádat s propagačními akcemi. Komise potvrdila, že do konce tohoto roku by mohla být pro jejich účinné provádění připravena propagační opatření, která by měla platit od 1. 1. 2021.

5. Současný stav dodatečných cel v USA v souvislosti s konfliktem mezi Airbusem a Boeingem

Komise informovala účastníky, že kvůli nedostatečnému pokroku s USA souhlasila EU s uvalením cel na americké produkty, včetně leteckých produk-

tů a řady zemědělských produktů, cla ve výši až 4 miliard dolarů, což striktně odráží protipatření uvalená USA v souvislosti s případem WTO týkajícím se dotací pro Airbus. I když Komise v zásadě neočekává jiný přístup k obchodu s nově zvoleným prezidentem Joe Bidenem, EU aktivně usiluje o vyřešení obchodního konfliktu a očekává větší spolupráci než spory s novou vládou. Zdůrazňuje ochotu EU znovu navázat jednání a vzájemně se dohodnout na okamžitém zrušení stávajících sankcí na obou stranách.

Copa-Cogeca trvá na tom, že tato cla by neměla být považována za trvalé sazby a že na obou stranách je zájem o nalezení vhodného řešení co nejdříve.

CEEV potvrzuje, že odstranění těchto cel je oboustranně výhodné řešení, zejména se souběžnými účinky pandemie covid-19. Žádá Komisi, aby napřela veškeré vyjednávací úsilí k tomu, aby se vrátila do normální situace, aby neztratila konkurenční výhodu, kterou mají společnosti v EU na americkém trhu.

6. Prezentace zprávy ES o hodnocení politiky EU v oblasti vína

Komis předložila výsledky hodnocení ustanovení SZP sektoru víno, hodnotí účinnost, relevanci, soudržnost a přidanou hodnotu EU a zdůrazňuje hlavní zkušenosti získané během cílového období 2013–2019. Komise informovala skupinu zejména o následujících prvcích:

- Strategická rozhodnutí týkající se opatření použitelných v odvětví vína by mohla být lépe odůvodněna. V příštím programovém období by tomu tak mělo být, protože vnitrostátní programy podpory pro víno budou součástí strategických plánů SZP. Opatření budou muset přispět ke všem devíti cílům SZP, a zejména ke třem cílům v oblasti životního prostředí a klimatu.

- Kromě toho by vnitrostátní podpůrné programy mohly přispět k řešení environmentálních výzev a motivovat ke změnám postupů při přípravě vína s cílem dosáhnout přechodu k udržitelným postupům v souladu s environmentálními ambicemi nové SZP.

- Větší pozornost by měla být věnována také sledování programů.

- Restrukturalizace a přeměna vinic by mohla hrát významnější úlohu při přizpůsobování vinic EU změně klimatu a při ochraně biologické rozmanitosti.

- Byl zjištěn určitý potenciál pro zjednodušení, pokud jde o administrativní zátěž spojenou s odůvodněním výdajů

v rámci opatření propagace. To by mohlo vést k vyššímu využívání opatření.

- Pokud jde o inovace a informace o odpovědné spotřebě vína, mohou existovat jiné politiky, které by je mohly lépe podporovat, než politika v oblasti vína. Posílená soudržnost mezi cíly politiky v oblasti vína a cílem EU v oblasti zdraví by se mohla spolehnout na společnou vizi mezi zúčastněnými stranami v oblasti zdraví a odvětvími.

- Po dvou programových obdobích zahrnujících národní podpůrné programy se v některých členských státech objevily některé nové potřeby podpory, například možnost členských států použít část rozpočtu na opatření ad hoc.

COPA/COGCEA, 26. 11. 2020, VYBRAL

A PŘELOŽIL JIŘÍ SEDLO

Vinařská družstva z Francie, Itálie a Španělska žádají Evropskou komisi o prodloužení koronavirových krizových opatření do konce roku 2021

Francouzská, italská a španělská vinařská družstva uspořádala spolu s organizací Farm Europe dne 02/12/2020 veřejnou debatu k budoucnosti vinařského odvětví. Organizace požádaly Komisi o prodloužení koronavirových nouzových opatření na celý rok 2021. Španělská europoslankyně Clara Aguilera vyzvala k posílení podpory sektoru ze strany Komise, italský europoslanec Paolo De Castro požádal o větší flexibilitu při využívání finančních prostředků EU. Na programy by rovněž měl být alokovan větší rozpočet. Komise zatím předpokládá prodloužení stávajících nouzových opatření do poloviny října 2021.

ZPRAVODAJ PK ČR 50/2020

Hlavní body jednání Valného shromáždění OIV: Digitalizace, udržitelnost a přijetí ruského jazyka

Dne 26. listopadu 2020 se vůbec poprvé v digitálním formátu konalo 18. valné shromáždění OIV, které přijalo 18 nových rezolucí, podpořilo projekt digitalizace OIV a pokročilo v integraci ruštiny jako úředního jazyka organizace.

Členské státy OIV se jednomyslně shodují na důležitosti digitalizace, zejména v současné situaci, která je poznamenána pandemií Covid-19. Cíle nyní probíhajícího projektu zahrnují vytvoře-

ní globální observatoře digitální transformace ve vinařském sektoru, vývoj nového systému pro sběr a zpracování dat v tomto odvětví, vytvoření nových webových stránek OIV a nové platformy lepší spolupráci a komunikaci mezi sekretariátem OIV a členskými státy. Letos v prosinci bude vyhlášena výzva k podávání nabídek na realizaci tohoto projektu, jehož trvání bude tři roky počínaje lednem 2021.

OIV již nedávno oznámila, že jednání o přijetí ruštiny jako jednoho z oficiálních jazyků OIV právě probíhá. Během valného shromáždění představil Maxim Markovič, ředitel odboru mezinárodní spolupráce v rámci Ministerstva zemědělství Ruské federace, výhody otevření OIV novému jazyku. Členské státy se shodly na výhodách této integrace a dohodly se na bodech, na nichž se bude v nadcházejících měsících pracovat – podmínky, které umožní, aby se ruština stala šestým úředním jazykem organizace. Toto nové opatření umožní rusky hovořící komunitě lépe porozumět a převzít mezinárodní standardy a normy, které OIV přijala za účelem zlepšení podmínek, za kterých se produkuje a prodává réva a vinařské výrobky.

Udržitelný rozvoj je prioritou pro členské státy, které prostřednictvím nové rezoluce OIV-VITI 641-2020 schválily příručku OIV pro implementaci zásad udržitelného vinohradnictví. Tato doporučení doplňují a aktualizují všechna dřívější doporučení OIV v oblasti udržitelnosti.

Do Mezinárodního kodexu enologických postupů OIV má být přidáno několik rezolucí týkajících se nových enologických postupů, například Příručka OIV k identifikaci nebezpečí, kritických kontrolních bodů a jejich řízení ve vinařském odvětví (HACCP) (rezoluce OIV-OENO 630 -2020). Účelem této příručky je harmonizovat analýzu rizik a navrhnout úroveň rizika a kritické kontrolní body, se kterými se lze setkat během přípravy vína.

Mezi rozhodnutími o ekonomice a právu přijala OIV definici bílého vína s macerací (rezoluce OIV-ECO 647-2020): bílé víno získané alkoholovým kvašením moštu při prodlouženém kontaktu se rmutem, včetně slupek, dužniny, semen a případně třepin. Tato definice umožňuje odlišit zejména vína získaná antickou gruzínskou metodou přípravy vína v tradičním Qvevris, která byla v roce 2013 zapsána do Reprezentativního seznamu nehmotného kulturního

dědictví lidstva UNESCO. Víno musí pocházet výhradně z hroznů bílých odrůd, fermentace musí proběhnout ve stavu rmutu a tento stav budoucího vína musí trvat nejméně jeden měsíc, „macerací získané bílé víno“ se vyznačuje oranžovo-žlutou barvou a chutí po taninech.

Nakonec OIV rovněž přijala Pokyny pro hodnocení fyzikálního ošetření hroznů a produktů z nich získaných (rezoluce OIV-SECSAN 664-2020).

ZDROJ: OIV, VYBRAL A PŘELOŽIL J. SEDLO

Nová represivní cla EU na produkty z USA

Němečtí a evropští vývozci vína prosazují návrat k jednacímu stolu, aby rychle odstranili vzájemně represivní cla. I přes změnu moci v USA zavede EU nová represivní cla na dovoz z USA kvůli nelegálním dotacím pro amerického výrobce letadel Boeing. Evropská komise nedávno přijala zelenou od Světové obchodní organizace k zavedení represivních cel. EU by toho chtěla využít právě teď a nečekat, až budoucí americký prezident Joe Biden zahájí změnu kurzu americké obchodní politiky. Němečtí a evropští vývozci vína jsou vůči tomuto rychlému kroku kritičtější.

25 % zvýšení cel na tichá vína vyvážená do USA v říjnu 2019 mělo dramatické důsledky pro vývoz vína do USA – zejména z Německa, Francie a Španělska. V celé Evropě došlo k bolestivému poklesu vývozu vína o 54 %. USA a EU se proto musí okamžitě vrátit k jednacímu stolu. Obě strany by měly během jednání o dohodě okamžitě pozastavit své tarify, sdělil předseda Svazu německých vývozců vína. Koalice 20 podnikatelských sdružení zastupujících Spojené státy, Evropskou unii a Spojené království včera rovněž varovala, že nová cla Evropské unie na americký rum, lihoviny, vodku a vermut zvýší napětí kvůli sporům o Airbus a Boeing a způsobí další škody kdysi vzkvétajícímu transatlantickému obchodu s nápoji.

DER WINZER/12. 11. 2020/JS

Čína penalizuje Austrálii sazbou 212 %

Čína zavedla na australské víno cla ve výši až 212 procent, která platí od 28. listopadu 2020. Australský ministr

obchodu Simon Birmingham označil toto opatření za „ničivou ránu pro společností obchodující s Čínou vínem“. S hodnotou vývozu 1,2 miliardy australských dolarů (přibližně 19 mld. Kč) představuje Čína 40 procent vývozu a je zdaleka nejdůležitějším trhem pro Austrálii. Je tomu tak i proto, že průměrné ceny 9,54 AUD/litr jsou nejvyšší mezi hlavními vývozními destinacemi. Čína obvinila Austrálii z dumpingových praktik a v srpnu zahájila vyšetřování. Víno je pravděpodobně obětí zhoršujícího se vztahu mezi Čínou a Austrálií. Vysoká cla byla uvalněna i na další australské zboží. Jedním z hlavních důvodů rozporu je údajně požadavek australské vlády v dubnu o vyšetření původu pandemie koronaviru.

WEINWIRTSCHAFT/27. 11. 2020/JS

Přechod k nepoužívání herbicidů bude stát každého zemědělce mezi 10 a 20 tisíci eur za rok

Tyto údaje pocházejí ze studie zemědělských komor v 18 oblastech údolí Loiry, údolí Rhôny, Burgundska, Beaujolais, Bordeaux, Cognaçais, Herat a Champagne. Zemědělci by mohli přijít až o 20 % hrubých výnosů ze svých podniků. Zemědělské komory vypočítaly náklady na přechod k bezherbicidnímu hospodaření. Uvedené oblasti jsou reprezentativní pro většinu vinařských modelů. Do procesu redukce herbicidů přechodem na mechanickou likvidaci plevelů v meziřadí již vstoupilo 13 z těchto 18 oblastí. Nárůst celkového finančního zatížení na hektar není převratný. Vzhledem k tomu, že většina sledovaných oborů se začala vybavovat stroji pro mechanické ničení plevelů, odhaduje se, že jsou to v průměru 3 % navíc. Na druhou stranu dochází ke zvýšení celkových nákladů na hektolitr vína, v průměru o 13 %. Důvodem je časté snížení výnosu hroznů v několika prvních letech, spojené s příliš hlubokým zpracováním půdy v kombinaci se špatně řízeným ozeleněním nebo nedostatečným hnojením půdy.

V oblastech, které zahájily přechod, se zvýšila pracnost o 3 až 11 hodin/ha. V údolí Loiry by vinaři museli přijmout téměř 200 kvalifikovaných pracovních sil po dobu 4 měsíců. Za předpokladu 20 % snížení výnosu by vinaři mohli přijít až o 20 % svého hrubého produktu (v eurech/ha). Vinaři, kteří prodávají ▶

jak nebalené víno, tak víno v lahvích, by byli méně ovlivněni. V Burgundsku a Beaujolais by se jejich hrubý produkt stále snižoval o 15 a 17 %. Celkem, v případě průměru všech zúčastněných komor, se pokles finančního výsledku hospodaření na rodinném příjmu pohybuje mezi 10 000 a 20 000 € ročně. Aby vinaři tyto ztráty nahradili, museli by zvýšit průměrnou cenu vína o 3 až 22 %. Autoři zprávy vyzývají vlády, aby v této souvislosti zvýšily svou podporu odvětví vína.

VITISPHERE.COM/MARION

BAZIREAU/26. 11. 2020/JS

Nové značení DOC Prosecco Rosé

Konsorcium DOC Prosecco poprvé představilo celosvětové veřejnosti novou typologii Prosecco DOC Rosé 25. listopadu 2020. Před prázdnými řadami sedadel Teatro Dal Monaco v Trevisu uspořádal moderátor Pietro Polidori digitální setkání mezinárodních kuchařů a Masters of Wine s vrcholovým vedením konsorcia na jevišti divadla a zúčastněnými novináři. Účastníci již dříve obdrželi oficiální verzi konsorcia Prosecco DOC Rosé. Jednalo se o jemné růžové víno v odstínu cibulové slupky, s intenzivní vůní po květinách a citronu, náznaky jahod, malin a mučenky. Vliv odrůdy Pinot noir (v rozsahu 10 až 15 %) je patrný. Textura těží z předepsané doby setrvání na kvasnicích minimálně dva měsíce. Na patře je krémovější než Prosecco, které lze po 30 dnech plnit do lahví. Rosé je na patře svěžší s typickou jablečnou vůní odrůdy Glera a víno je zakulacené díky zbytkovému cukru, který se pohybuje u horní části rozsahu pro kategorii brut.

Konsorcium uvedlo, že Prosecco DOC Rosé dosud vyrobilo 84 vinařství. Na trhu je v současné době 12,2 milionu lahví, přičemž do konce roku se očekává prodej 20 milionů lahví. V průběhu roku 2021 se očekává, že spotřebitelé obdrží 40–50 milionů lahví. Podle průzkumu mezi výrobci konsorcium předpokládá, že rosé dosáhne vyšší exportní kvóty (80 až 85 %) než bílé Prosecco (77 %). Podle průzkumu jsou prodejními kanály především maloobchodníci s potravinami (55 až 60 %), následuje gastronomie (30 až 35 %), různé další kanály jako online prodej (10 až 15 %) a jedno procento má tvořit přímý prodej.

WEINWIRTSCHAFT/26. 11. 2020/JS

Vznik prvního vinařského konsorcia v Německu

Svaz vinařů oblasti Franky byl nyní bavorským zemským ministerstvem zemědělství oficiálně uznán jako první konsorcium v Německu. Již 10. dubna 2019 připravil francský svaz základy k založení konsorcia změnou svých stanov. Po jednom roce obdržel osvědčení o úředním uznání vinařského sdružení. Nové konsorcium se bude oficiálně jmenovat »Konsortium Franken« a kromě navrhování specifikací a definování toho, co je franské víno, dává francským vinařům větší volnost, například s ohledem na komunikační opatření, opatření ke zvýšení přidané hodnoty nebo na podporu ekologičtějších metod produkce. To umožní mít větší vliv na vinaře, bude mít větší možnosti seberealizace a také příležitost zapojit celé vinařské odvětví (včetně regionální reklamy atd.) a usnadnit podávání žádostí o podporu. Především je zásadní, že konsorcium není dalším konstruktem, jako jsou společnosti pro ochranu určitého označení, ale konsorciem se stal Svaz vinařů oblasti Franky.

V procesu vytváření konsorcia je nejdůležitějším tématem původ vína a jeho profil. Za tímto účelem pracuje v konsorciu na návrhu specifikací »Komise pro profil a původ vína«, která se skládá z prezidenta, tří zástupců členů VDP, tří zástupců sdružení pro franské víno, šesti členů vinařských družstev a šesti nezávislých vinařů. Všechna rozhodnutí musí být přijímána jako konsensuální rozhodnutí s 3/4 většinou. Tímto složením kopíruje komise složení vinařského odvětví ve Francích. Založením »Konsortium Franken« chce být vinařská oblast příkladem pro celé Německo.

WEINWIRTSCHAFT/3. 11. 2020/JS

Plastová potravinářská fólie zbaví víno pachuti po korku

Amatérům se po celá léta dařilo odstranit z vína pachutí po korku tím, že do něj namočili elastickou kuchyňskou fólii. Vědci Výzkumného institutu pro révu a víno (ISVV) v Bordeaux nyní potvrdili, že tento plast eliminuje TCA bez degradace jiných vůní vína. Nepoužili tenkou kuchyňskou fólii, ale fólii složenou ze směsi syntetických polymerů, certifikovanou pro použití v potravinách. Namočili ekvivalent 20 m²/hl této

fólie ve třech sudech, ve kterých bylo 24 měsíců skladováno červené víno ročníku 2013, tvořené ze 70 % Cabernetem Sauvignon a z 30 % Merlotem. V prvním sudu víno obsahovalo 1 ng/l látky 2,4,6-trichloroanisol (TCA). Ve druhém to bylo 3ng/l, a 9 ng/l ve třetím, s vědomím, že práh vnímání TCA se pohybuje mezi 1,5 a 3 ng/l v závislosti na citlivosti a odborné znalosti degustátora.

Po 8 hodinách ponoření plastová fólie absorbovala 47 až 57 % TCA. Koncentrace této molekuly klesla v průměru o 74 a 82 % po máčení 24 a 48 hodin. Haloanisyly PCA (pentachloroanisol) a TBA (2,4,6-tribromoanisol) v analyzovaných vínech nebyly zjištěny. Naopak veškeré stopy TeCA (2,3,4,6-tetrachloroanisol) byly eliminovány během prvních 8 hodin procedury. Dalším pozitivním překvapením je, že máčení nemělo vliv na klasické parametry vína. Výzkumníci to testovali měřením pH, hladiny alkoholu, veškerých a těkavých kyselin, poměru glukózy a fruktózy, obsahu kyseliny jablečné, mléčné a vinné, fenolových sloučenin a celkových tříslovin před a po proceduře ve všech třech variantách její délky. Zaznamenali mírné zvýšení počátečního celkového obsahu antokyanů ve dvou sudech po 24 hodinách máčení fólie.

Kromě toho plast nezměnil obsah sloučenin souvisejících s vyluhováním dřeva sudu, které dávají vznik aroma vanilky, kokosu, nebo koření. Na druhou stranu absorbuje některé ethylestery, o kterých je známo, že přinášejí ovocné tóny. Přesto když ochutnali víno po provedení procedury, kromě toho, že jim připadalo s podstatně menší pachutí po korku, zdálo se jim i ovocitější. Chtěli proto zjistit i účinek plastu na ovocitost vína, které není kontaminováno haloanisyly. Takže do něj rovněž namočili plast. Po 48 hodinách nepozorovali žádný rozdíl v chuti a vůni.

VITISPHERE.COM/MARION

BAZIREAU/27. 11. 2020/JS

Kratší kořeny sazenic révy vinné znamenají lepší růst

Podle zemědělské komory francouzského departementu Vaucluse nemá smysl výsadba sazenic s dlouhými kořeny. Naopak. Krátké kořeny se po výsadbě vyvíjejí harmoničtěji a lépe se rozprostírají v půdě. To je závěr projektu řešeného v rámci Národního plánu na podporu vinohradnictví. Krátké kořeny v době ▶

výsadby znamenají lepší růst keřů v dalších letech. V dubnu 2018 bylo pomocí sazeče od firmy Wagner vysazeno 120 rostlin s různými délkami kořenů: 0 cm, mezi 4 a 5 cm, mezi 8 a 10 cm, nebo více než 20 cm. V říjnu 2020 keře vykopali, aby sledovali vývoj kořenového systému a zjistili jeho hmotnost. Během tří let růstu se dlouhé kořeny více vzájemně propletly. Vytvořili jakýsi bochník. Tento jev byl patrný zejména na rostlinách, které měly kořeny větší než 20 cm. Odtříhnuté kořeny a ty dlouhé 4 až 5 cm se vyvinuly do tvaru hvězdic a rostly hlouběji.

V letech 2013 až 2017 zemědělská komora porovnávala rostliny vysazené v roce 2013 ručně s kořeny umístěnými buď na boku, jak by to udělal stroj, nebo uspořádané hvězdicovitě, nebo seříznuté až k patě. V roce 2017 obsadily kořeny umístěné na boku půdu pouze ze 40 % poloměru kolem rostliny, zatímco sazenice seříznuté až k patě vyplnily tento poloměr z 65 % a sazenice s hvězdicovitě uspořádanými kořeny ze 76 %. Již v minulosti se správně chápalo, že dlouhé kořeny umožňují lepší obnovu rostliny révy vinné. To může pomoci rozvoji pletiv ve vysoce konkurenční půdě, ale neplatí to pro nové výsadby. Naopak se ukazuje, že dlouhé kořeny při výsadbě zvyšují riziko úmrtnosti. Ale zatím to není plně prokázáno, komora se tím bude zabývat.

Tento test umožnil zjistit, že rostliny ze sazenic s krátkými kořeny rychle dohánějí své vývojové zpoždění. V říjnu 2020 činila celková hmotnost kořenů vysazených v roce 2018 v průměru 220 g na rostlinu ze sazenic, jejichž kořeny byly před výsadbou seříznuty na 0 cm, 240 g pro kořeny o délce 4 až 5 cm, 250 g pro délku 8 až 10 cm a 280 g pro původní kořeny délky více než 20 cm. Zemědělská komora proto doporučuje výsadbu s co nejkratšími kořeny.

VITISPHERE.COM/MARION

BAZIREAU/30. 11. 2020/JS

Víno s kanabidiolem

V Německu jsou nabízeny také nápoje s CBD (kanabidiol): Ať už jde o limonády s příchutí aronie a citronu nebo silné červené víno. Nové nápoje z „Easychill“ jsou obohaceny chutí přírodního konopí obsahujícího CBD. Po více než dvou letech výzkumu jsou na trhu produkty s netoxickým kanabinoidem z konopí: Kromě svěžích a nealkoholických limonád je další novinkou suché červené

víno „Easychill Red“ na bázi Dornfelderu, u kterého se díky výraznému obsahu taninu aroma konopí dokonale zaobljuje. Mírně nahořklá konopná příchut' dokonale završuje čerstvost citronu a aronie. Easychill je značka společnosti CBD Drinks GmbH, která se specializuje na výrobu nápojů obsahujících CBD. Produkty Easychill zahrnují nealkoholické nápoje s CBD a vinné nápoje. Společnost byla založena v roce 2020 ve Wörrstadtu, kde se také nachází výroba.

Cannabidiol (CBD) je nepsychoaktivní kanabinoid z konopí. Jsou popsány účinky protikřečové, protizánětlivé, proti úzkosti a proti nevolnosti. Jsou zkoumány další farmakologické účinky, jako je antipsychotický účinek. Easychill Red: Suché červené víno s nádechem jemné konopné chuti. Aroma konopí se krásně zakulacuje s výrazným obsahem taninu Dornfelderu z Porýní-Hesenska. Doporučená maloobchodní cena: 29,99 EUR za láhev (750 ml, 12,5 % obj. alk.).

DDW/9. 11. 2020/JS

Zásoby vína v Německu se meziročně snížily

Podle informace Spolkového statistického úřadu se stav zásob vína v Německu (k 31. červenci 2020) v roce 2020 ve sklepech výrobců a maloobchodníků snížil na 12,4 milionu hektolitřů vín a šumivých vín. To odpovídá poklesu o 3 procenta a 0,4 milionu hektolitřů ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku. Na druhou stranu v letech 2010 až 2019 bylo každý rok uskladněno v průměru 11,8 milionu hektolitřů vína. To znamená, že stav zásob vína v roce 2020 je o 5,1 procenta nad dlouhodobým průměrem. Zásoby vína před sklizní tvořila z 59 % bílá vína, a z 41 % vína červená. Podíl šumivých vín byl 20 procent. 64 procent zásob vína byla vína s chráněným označením původu (CHOP), 3 procenta vín měla chráněné zeměpisné označení (CHZO). Po rekordním objemu ročníku 2018 se německé sklepy začínají vyprazdňovat.

WEINWIRTSCHAFT/19. 11. 2020/JS

Sklizeň hroznů pro ledové víno v Německu začala již 30. listopadu

Díky nízkým teplotám se poslední listopadové ráno sklízelo v některých německých vinařských oblastech první

hrozny pro ledové víno. Například vinařství Korrell Bosenheim an der Nahe uvádí, že může získat ledové víno poprvé od roku 2016. Při teplotách $-8,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ byly zdravé hrozny Ryzlinku rýnského z lokality Bad Kreuznacher Paradies sklizeny brzy ráno 30. listopadu 2020. Stav hroznů byl téměř ideální se $163\text{ }^{\circ}\text{Oe}$ a s obsahem kyselin $9,5\text{ g/l}$. Hrozny pro první ledové víno bylo možné sklízet také na Mosele, v Rýnsko-Hessensku, ve Falci, ve Frankách a v Rheingau.

DDW/1. 12. 2020/JS

Aroma vína spoluvytváří i bakterie, které jsou ovlivněny svým životním prostředím

Vyplývá to ze studie provedené prof. Frickem na univerzitě Hohenheim. Bakterie žijící na hroznech se účastní kvasného procesu spolu s kvasinkami a ovlivňují tím rovněž výsledné víno. Mohou vést ke zvrhnutí vína, ale mohou působit i pozitivně na jeho aroma. Zatím je toho málo známo o různých druzích bakterií a jejich vlivu na aroma a chuť vína, je však možné již stanovit jejich celkový počet ve víně v rámci celého mikrobiomu. Například červená vína vykazují výrazně větší bakteriální pestrost oproti vínům bílým. Jde především o bakterie mléčného a octového kvašení a další bakterie přinesené z vinice. Také absolutní počet bakterií je v červeném víně až desetkrát vyšší ve srovnání s vínem bílým. Vliv na to má především způsob fermentace červeného vína, kdy kvasí rmut se slupkami bobulí a semeny.

V případě bílých vín má velký vliv odrůda, ale nejenom ona. Například při napadení octomilkou *Drosophila suzukii* byla zjištěna podstatně vyšší pestrost bakterií než u zdravých hroznů. Důvodem bylo mechanické poškození slupky bobule. Obdobně tomu je u moštů z hroznů sklizených ze stresovaných keřů. Závěr studie zní: Když budeme lépe znát vliv okolního prostředí a umět je usměrňovat, budou mít bakterie potenciál cíleně pozměňovat a doplňovat aroma vína.

DER WINZER/11-2020/JS

Výsledek studie: Lepší myšlení mají lidé mírně konzumující alkohol

Velká studie z USA dospěla k závěru, že nízká až střední konzumace alkoholo- ▶

lu má pozitivní vliv na funkci mozku. Německá společnost pro neurologii ale doporučuje interpretovat data opatrně. Zajímavý výsledek přinesla velká studie, která analyzovala data od téměř 20 000 lidí z USA. Jednalo se o sekundární analýzu „Studie zdraví a důchod“, jejíž účastníci byli od roku 1992 každé dva roky vyšetřováni praktickými lékaři. Kromě toho byly v testech kognitivních funkcí hodnoceny tři domény: slovní paměť, slovní zásoba a takzvaný mentální stav. To zahrnuje různé kognitivní dovednosti, jako je paměť, soustředění, orientace, úsudek, matematické dovednosti.

Cílem hodnocení bylo zjistit, jaký vliv má nízká až střední konzumace alkoholu na mozek. Nízká až střední konzumace alkoholu byla definována jako méně než osm nápojů týdně u žen a méně než 15 nápojů týdně u mužů – v kontextu vědeckých studií se nápojem rozumí malá sklenice vína (150 ml) nebo piva (350 ml). Účastníci studie, pokud jde o vývoj jejich kognitivních funkcí v souvislosti s tímto chováním v pití, byli srovnáváni jako osoby, které nepijí, a až silně pijí alkohol. Jejich průměrný věk činil 61,8 let. Více než 60 % tvořily ženy a více než 85 % z nich byly bílé pleti.

Výsledek ukázal, že nízká až střední konzumace alkoholu byla spojena s vyšší mírou kognitivních funkcí a nižší mírou poklesu aktivity myšlení. Pravděpodobnost kognitivního poklesu byla u nich o 34 % nižší než u abstinentů a rozdíly mezi skupinami, pokud jde o duševní stav, slovní paměť a slovní zásobu, byly významné – mírní pijáci byli ve výsledcích testu lepší než abstinenti. Roční ztráta kognitivních funkcí byla významně nižší ve skupině s konzumací středního obsahu alkoholu. U těžkých pijáků však kognitivní funkce rychle poklesla. Tento pozitivní účinek mírné konzumace alkoholu je pravděpodobně zprostředkovaný cévami. Sklenice červeného vína na den může mít vaskulární ochranný účinek, nicméně je třeba zdůraznit, že dosud nebyla prokázána příčinná souvislost mezi mírnou konzumací alkoholu a pozitivními účinky na zdraví cév a mozku. Ale velká část všech demencí je způsobena poškozením cév. Vše, co udržuje zdraví cév – snižování obezity, cvičení, zdravé jídlo a snižování příliš vysokého krevního tlaku – chrání před demencí.

DER WINZER/11. 11. 2020/JS

Online služby v prodeji potravin a jídel budou dále nabývat na významu

Dle nového průzkumu společnosti Incisiv bude digitální prodej do roku 2025 tvořit 54 % veškerých tržeb fast-foodových restaurací v USA. Přestože se restaurace (pokud lokální autority dovolí) vracejí k možnosti konzumace uvnitř provozovny, zůstane hodně zákazníků, kteří budou preferovat minimální interakci s personálem. Až už jde o osobní vyzvednutí v provozovně, odnos zboží nebo pokrmů personálem do vozu stojícího před provozovnou nebo dovoz až domů či na pracoviště.

Důležitý ale bude nejen správný výběr technologického řešení pro online objednávky, ale také správné nastavení dodatečných služeb. Pouze 40 % respondentů průzkumu bylo spokojeno s osobním vyzvednutím zboží a pouhých 25 % v případě dovozu. Podobný vývoj lze očekávat u nákupu potravin v obchodech. Podle nové studie společnosti Oracle Grocery Retail až 53 % spotřebitelů nakupovalo online během pandemie Covid-19 a z nich 93 % plánuje nakupovat online i po jejím skončení. Online objednávky potravin nebyly nic nového i dříve, nicméně bodem zlomu se stala korona-krise. Pokud jde o způsob doručení – 72 % nakupujících potravin si nechalo zboží doručit domů, 15 % využilo službu odnosu zboží personálem do vozu a 13 % si vyzvedlo své potraviny v obchodě.

PETR JEZEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT
VELVYSLANECTVÍ ČR VE WASHINGTONU, D. C., PETR_JEZEK@MZV.CZ, 27. 11. 2020

Francouzský ministr zemědělství vyjádřil nesouhlas se schválením umělého masa pěstovaného z buněk pro lidskou spotřebu

Francouzský ministr zemědělství Julien Denormandie vyjádřil nesouhlasný postoj ke schválení umělého masa pěstovaného z buněk jen pár hodin poté, co bylo laboratorní maso americké společnosti Eat Just schváleno pro lidskou spotřebu ze strany singapurské potravinářské agentury. Podporu rozhodnutí singapurské agentury naopak vyjádřily zainteresované evropské subjekty zaměřené na vývoj a produkci laboratorního masa včetně nizozemské společnosti Mosa Meat, která do vývoje

buněčného masa v EU masivně investuje.

ZPRAVODAJ PK ČR 51/2020

Alternativy masa se začínají objevovat i na talířích ve Spojených arabských emirátech

Ať už se jedná o vegetariánské výrobky z různých zelenin nebo o něco kontroverznější kultivovaná masa ze zvířecích tkání, alternativy masa zažívají nárůsty téměř ve všech koutech světa. Dokonce i v těch, kde byste to nečekali. Díky velkému počtu expatů a snaze vyjít vstříc všem možným požadavkům turistů, ale možná také kvůli zájmu investorů mezi místními podnikateli, přichází alternativní masa na menu emirátských restaurací a fastfoodů.

Poslední rozsáhlá studie firmy Polaris Market Research uvádí, že obchod rostlinných alternativ masa dosáhne závratných 35,4 miliard dolarů do konce roku 2027. Takové hodnotě a nárůstům pomůže, podle stejné studie, především rozšíření informací o těchto alternativách po celém světě, rostoucí světová populace, rostoucí počty vegetariánů, ale také rostoucí poptávka po potravinách bohatých na proteiny, které budou mít nižší negativní efekt na životní prostředí.

Stejný raketový nárůst zažívá i již zmíněné a pro někoho kontroverzní kultivované maso, neboli maso, které je produkováno laboratorně z buněk živých zvířat. Lehce řečeno maso, které roste v laboratoři a při kterém nemuselo zvíře zemřít. Je sice pravdou, že ještě může chvíli trvat, než bude maso možné najít v našich oblíbených obchodech, ale za pouhých 5 let se téměř neznámý pojem přetvořil v souboj více než 50 světových firem o prvenství v tomto obchodu. Současným největším problémem pořád zůstává vysoká cena tohoto masa. Ta se může pohybovat v desetitisících za jeden kilogram. Proč ale zmiňují kultivované maso právě nyní? Je to jen pár dnů, co poměrně známá izraelská firma Aleph Farms informovala o plánované komerční produkci jejich kultivovaného hovězího masa již na rok 2022.

Zpět ale k tomu, co můžeme vidět nyní, a to je vzestup vegetariánských náhražek masa v emirátech. Několik velkých jmen v poměrně krátké době přišlo na místní trh s vegetariánskými produkty. Mezi ně patří například Ikea, která na každém kroku v Abú Dhabí ▶

i Dubaji oslavuje příchod svých známých masových „nemasových“ kuliček. Řetězec Burger King, který v blízkosti dubajských dálnic lepí billboardy odkazující na Plant-based Whooper, tedy vegetariánskou verzi jejich slavného hamburgeru, u kterého zaručují stejnou chuť jako u pravého masa. Brazílskou firmu Future Farm, která do emirátů importuje své (ne)masné vegetariánské výrobky jako jsou párky nebo mleté maso. Stejně tak následovaly další řetězce jako Subway nebo poslední přírůstek do alternativní stravy vegetariánské menu v McDonalds.

O rostlinné alternativy masa se zajímají i místní investoři. Mezi největší patří určitě saúdský korunní princ, který již několik let investuje do známé firmy Beyond Meat. Další ukázkou je například emirátsko-brunejský joint-venture Saahtain, který se prezentuje jako první halal plant-based výrobce masa připravený na světový export. V regionu je tedy v posledních měsících cítit, že mít na menu vegetariánskou nabídku začíná být nutnost. A pokud mluvíme o vegetariánské nabídce, neznamená to ukázat na výběr salátu nebo těstovin, které měly restaurace i před deseti lety. Dá se tedy předpokládat, že se díky masivním kampaním známých řetězců o alternativních náhražkách masa zvedne také poptávka místních po těchto produktech. Dovolím si i říct, že to celkově zapadá do aktuálního trendu zdravé výživy a většímu přemýšlení nad zásahy do životního prostředí v tomto regionu.

**LUKÁŠ ZAMRZLA, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT
VELVYSLANECTVÍ ČR V ABÚ DHABÍ, LUKAS_ZAMRZLA@MZV.CZ, 27. 11. 2020**

Rusko prodloužilo potravinářské sankce do 31. prosince 2021

Ruský prezident podepsal dekret, kterým jsou potravinářské sankce neboli embargo na dovoz potravin prodlouženy o další rok, do 31. prosince 2021. Sankce trvají od 6. srpna 2014 a spočívají v zákazu dovozu mléčných, masných výrobků, ryb, ovoce, zeleniny a některých dalších potravin do Ruska ze zemí Evropské unie, Spojených států Amerických, Kanady a dalších zemí, které uplatňují sankce vůči Rusku.

**NIKOLA HRUŠKOVÁ, ZEMĚDĚLSKÁ
DIPLOMATKA, VELVYSLANECTVÍ ČR
V MOSKVĚ, NIKOLA_HRUSKOVA@MZV.CZ,
27. 11. 2020**

Iluze zlevňování piva v Rusku

V letošním roce došlo dle statistik v Rusku ke zlevnění piva v lahvích a plechovkách, nicméně jen opticky. Výrobci totiž zmenšují obaly, aby se ceny za jednotku nemusely zdražovat. Ve spotřebním koši pivo zlevňuje, ale fakticky dostane zákazník méně.

Podle výzkumů společnosti Nielsen je alkohol jediným potravinářským zbožím v Rusku, které letos za prvních osm měsíců vykázalo snížení cen (o 0,9 %). Ačkoliv vodka a další alkoholické nápoje se zdražily, pivo zlevnilo o 2 %. Z hlediska objemu představuje pivo 84 %, ve finančním vyjádření pak 44 % v kategorii „alkohol“.

Od roku 2012 do roku 2018 došlo ke zmenšení obalů potravin v Rusku o 7–20 %. Např. u mléka už jsou standardní krabice či lahve s objemem 920–985 mililitrů nebo tabulka čokolády běžně váží 90–95 gramů. V případě piva se PET lahev piva dostala z původního 1,5 litru na 1,33 litru, u plechovky nebo skleněné lahve se půllitr zmenšil na 0,46–0,48 litru.

Tzv. „downsizing“ neboli zmenšování objemu zboží je v posledních letech v Rusku mezi výrobci velmi populární trend. Proto se začínají objevovat iniciativy, které žádají, aby obchodní řetězce povinně uváděly nejen cenu za kus, ale i přepočtenou na základní jednotku objemu. Zákazníci jsou tímto přístupem často klamáni, protože si nevěšou, že obaly potravin se nenápadně zmenšují.

**NIKOLA HRUŠKOVÁ, ZEMĚDĚLSKÁ
DIPLOMATKA, VELVYSLANECTVÍ ČR
V MOSKVĚ, NIKOLA_HRUSKOVA@MZV.CZ,
27. 11. 2020**

Tisková zpráva EK: Emise skleníkových plynů v EU klesly v roce 2019 na nejnižší hodnotu za třicet let

30. listopad 2020, Brusel – Komise dnes přijala svou výroční zprávu o pokroku v oblasti klimatu, která mapuje posun EU při snižování emisí skleníkových plynů v roce 2019. Emise skleníkových plynů v EU-27 meziročně klesly o 3,7 %, zatímco HDP vzrostl o 1,5 %. Emise se nyní snížily o 24 % oproti hodnotám z roku 1990. Emise, na které se vztahuje systém EU pro obchodování s emisemi (EU ETS), vykázaly v roce 2019 největší pokles – ve srovnání s ro-

kem 2018 se snížily o 9,1 %, což odpovídá zhruba 152 milionům tun ekvivalentu oxidu uhličitého. Za tímto propadem stálo zejména odvětví energetiky, kde emise klesly o téměř 15 %, především díky tomu, že při výrobě elektřiny se uhlí nahrazuje obnovitelnými zdroji a plynem. Emise z průmyslu se snížily o necelá 2 %. Ověřené emise z letecké dopravy, které v současné době zahrnují pouze emise z letů v rámci Evropského hospodářského prostoru, nadále mírně rostly a oproti roku 2018 se zvýšily o 1 %, tj. přibližně o 0,7 milionu tun ekvivalentu CO₂. Emise, na něž se systém EU ETS nevztahuje, jako například emise z průmyslových odvětví nezařazených do systému ETS, z dopravy, budov, zemědělství a odpadu, se ve srovnání s hodnotami z roku 2018 nijak významně nezměnily.

Výdaje EU na opatření v oblasti klimatu, na financování ekologických technologií, zavádění nových řešení a mezinárodní spolupráci v roce 2019 vzrostly a v kontextu zotavování evropského hospodářství z krize COVID-19 se budou dále zvyšovat. Stále významnějším zdrojem financování klimatických opatření jsou příjmy z dražeb v rámci systému EU ETS. Celkové příjmy, které členské státy, Spojené království a země EHP získaly z dražeb od roku 2012 (kdy byly dražby v rámci systému zahájeny) do poloviny roku 2020, činily více než 57 miliard €, přičemž více než polovina těchto příjmů byla vygenerována jen za roky 2018 a 2019. V roce 2019 přesáhly celkové příjmy z dražeb 14,1 miliardy €. Z této celkové částky bude 77 % použito na klimatické a energetické účely, což je o 7 procentních bodů více než v roce 2018, kdy tento podíl činil 70 %. Stále více klimatických projektů s finanční podporou EU je kromě toho financováno zpeněžováním emisních povolenek prostřednictvím programu NER 300, inovačního fondu a modernizačního fondu.

(KRÁCENO)

Tisková zpráva EK: Koronavirus – Komise představila strategii „Ochrana před COVID-19 během zimy“

2. prosinec 2020, Brusel – Komise dnes přijala strategii pro udržitelné zvládnutí pandemie v nadcházejících zimních měsících, které mohou přinést riziko zvýšeného přenosu viru v důsledku spe- ▶

cifických okolností, například shromažďování lidí ve vnitřních prostorách. Tato strategie doporučuje během zimního období a až do roku 2021, kdy začne distribuce bezpečných a účinných vakcín, trvalou obezřetnost a opatrnost. Komise poté vydá další doporučení ohledně postupného a koordinovaného rušení omezujících opatření.

Koordinovaný přístup pro celou EU je klíčem k tomu, aby byli lidé jasně informováni a aby se zabránilo opětovnému šíření viru spojenému se svátky v závěru roku. Každé rozvolnění opatření by mělo zohlednit vývoj epidemiologické situace a dostatečnou kapacitu pro testování, dohledávání kontaktů a léčbu pacientů. Každých 17 vteřin přijde v Evropě o život v důsledku COVID-19 jeden člověk. Situace se sice stabilizuje, ale je i nadále složitá. Stejně jako všechno ostatní v letošním roce budou i oslavy v závěru roku jiné. Nesmíme ohrozit úsilí, které jsme všichni vyvinuli v posledních týdnech a měsících. Letos musí mít před oslavami přednost záchrana životů. Ale protože vakcíny jsou už v dohledu, máme také naději. Všechny členské státy musí být nyní připraveny zahájit očkovací kampaně, a jakmile budou

k dispozici bezpečné a účinné vakcíny, distribuovat je co nejrychleji.

Doporučená opatření k udržení pandemie pod kontrolou

Ve strategii ochrany před COVID-19 během zimy jsou doporučena opatření k udržení pandemie pod kontrolou, dokud nebudou vakcíny široce dostupné. Strategie se zaměřuje na tyto oblasti:

- Dodržování bezpečného odstupu a omezení společenských kontaktů, klíčové pro zimní měsíce včetně období svátků. Opatření by měla být cílená a měla by vycházet z místní epidemiologické situace, aby se omezil jejich společenský a hospodářský dopad a byla pro lidi přijatelnější.

- Testování a dohledávání kontaktů, nezbytné pro odhalování klastrů nákazy a přerušování jejího přenosu. Většina členských států má již aplikace pro vysledování kontaktů. Server evropské federace (EFGS) umožňuje přeshraniční vysledování kontaktů.

- Bezpečné cestování, s možným nárůstem cestování během svátků v závěru roku, vyžaduje koordinovaný přístup. Dopravní infrastruktura na to musí být připravena a karanténní požadavky, které mohou být zavedeny, pokud je epide-

miologická situace v regionu původu horší než v cílové destinaci, musí být jasně komunikovány.

- Kapacita zdravotní péče a personálu: měly by být zavedeny plány kontinuity provozu pro zdravotnická zařízení, aby bylo zajištěno zvládnutí ohnisek COVID-19 a aby zůstal zachován přístup pacientů k jiné léčbě. V případě nedostatku zdravotnického vybavení lze použít společné zadávací řízení.

- Únava z pandemie a zhoršení duševního zdraví jsou přirozeným důsledkem současné situace. Členské státy by se měly řídit doporučeními Světové zdravotnické organizace pro evropský region, která se zaměřují na posílení podpory veřejnosti za účelem zvládnutí únavy z pandemie. Měla by být rovněž zintenzivněna psychosociální podpora.

- Vnitrostátní strategie očkování. Komise je připravena v případě potřeby podpořit členské státy při distribuci vakcín podle jejich distribučních a vakcinačních plánů. Společný přístup EU k potvrzením o očkování by mohl podpořit práci veřejného zdravotnictví v členských státech a důvěru občanů v očkovací úsilí.

(KRÁCENO)